

одиниць клієнти отримують винагороду, що мотивує до переробки та зменшення кількості відходів.

TOMS. Окрім моделі "купуй один - даруй другий", TOMS має програму лояльності, за якою клієнти можуть заробляти бали не лише за покупки, але й за взаємодію з контентом, орієнтованим на сталий розвиток, або за участь у громадських заходах [4].

Ці ініціативи пропонують потрібну вигоду:

Покращення сприйняття та іміджу бренду. Орієнтація на екологічні цінності приваблює зростаючий сегмент екосвідомих споживачів.

Утримання та залучення клієнтів. Коли компанії резонують з цінностями клієнтів, це сприяє лояльності та повторному зверненню до них.

Популяризація сталої поведінки. Ці програми не просто просувають бізнес, вони пропагують сталий спосіб життя. З часом повторюваний вибір на користь сталого розвитку може стати вкоріненою звичкою.

Проте, виникають і виклики. Компанії повинні щиро прагнути до сталого розвитку, уникаючи деякі з тактик, а саме:

Бренди повинні гарантувати, що їхні програми є справжніми, а не просто тактикою "відмивання бруду". Прозорість діяльності та справжній вплив винагород за лояльність мають вирішальне значення.

Незважаючи на те, що невеликими заохоченнями легко керувати, це стає складним завданням у міру зростання бізнесу та розширення програми.

Новизна таких програм може з часом зникати, тому постійні інновації є життєво важливими для утримання зацікавленості споживачів.

Отже, програми лояльності з акцентом на екологічні стимули є безпрограшними як для бізнесу, так і для довкілля. Якщо вони впроваджуються зі справжніми намірами та інноваціями, ці програми мають потенціал для забезпечення постійного бізнесу та формування екосвідомої спільноти споживачів.

#### Список літератури

1. Sachdeva, Jennifer Jordan, Nina Mazar, Green consumerism: moral motivations to a sustainable future/ Journal of ScienceDirect / Volume 6, December 2015, pages 60-65/ DOI: <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.03.029>

2. Starbucks to Offer Reusable Cup-Share Program in All Europe, Middle East, and Africa Stores By 2025 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://stories.starbucks.com/emea/stories/2021/emea-cup-share-program-2025/>

3. Say YES to Waste Less Campaign Partners' Initiatives [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://www.nea.gov.sg/docs/default-source/default-document-library/say-yes-to-waste-less-campaign-partners-initiatives-\(annex-a-b\).pdf](https://www.nea.gov.sg/docs/default-source/default-document-library/say-yes-to-waste-less-campaign-partners-initiatives-(annex-a-b).pdf)

4. The Rise And Fall Of The Buy-One-Give-One Model At TOMS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/davidhessekiel/2021/04/28/the-rise-and-fall-of-the-buy-one-give-one-model-at-toms/>

УДК 336.02

**Крачок Л. І.**

к.е.н., викладач-стажист

кафедри обліку і оподаткування

Уманський національний університет садівництва

#### **ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

Податкова політика України перебуває у процесі постійних трансформацій та удосконалень. Нині її фокус зміщений під впливом реформ децентралізації та зміни адміністративно-територіального устрою країни у бік забезпечення фінансової децентралізації. Утім, практичний дослід реформ з точки зору впливу податкової

політики на динаміку соціально-економічних показників окремих територій та країни загалом доводить її незавершеність та потребу доопрацювання системних реформ у частині обґрунтованого прийняття рішення щодо пріоритетів податкової політики, принципів і завдань її реалізації.

Проте перш, ніж сформулювати рекомендації щодо визначення базових пріоритетів податкової політики соціально-економічного розвитку територіальних громад, систематизуємо основні проблеми оподаткування, що нині виникають в Україні. Для цього застосуємо інструментарій SWOT-аналізу, що дає змогу дослідити не лише позитивні, але й негативні фактори (сильні (Strengths) і слабкі (Weaknesses) сторони), а також виявити загрози (Treats) і можливості (Opportunities) [1, с. 12].

За його результатами можна встановити пріоритетні завдання формування та трансформації податкової системи, адже беручи до уваги визначені загрози та недоліки, можна сфокусувати всі наявні ресурси для мінімізації слабких сторін та оптимізації наявних переваг для максимального використання можливостей, які є наразі та будуть в найближчій перспективі.

Детальний опис кожної зі складових SWOT-аналізу представлено у таблиці 1.

*Таблиця 1*

**Матриця SWOT-аналізу податкової політики соціально-економічного розвитку в Україні**

<b>Можливості (Opportunities)</b>	<b>Загрози (Treats)</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Регулювати соціально-економічний розвиток на місцевому та національному рівні.</li> <li>2. Стимулювання розвитку бюджетоутворюючих секторів економіки.</li> <li>3. Стимулювання суспільного попиту та обмеження інфляції, підвищення зайнятості.</li> <li>5. Сприяння легалізації бізнесу та прозорості потоків капіталу.</li> <li>6. Зменшення макроекономічних диспропорцій, розвиток реального сектора економіки.</li> <li>7. Стимулювання ділової активності, інвестиційних процесів, підприємництва та розвитку галузей національного виробництва</li> <li>8. Мобілізація доходів місцевих бюджетів та посилення контролю щодо їх використання.</li> <li>9. Оптимізувати структуру податкової системи до вимог соціально-економічного розвитку територіальних громад.</li> <li>10. Підвищення рівня суспільно-податкової культури та податкової свідомості платників податків.</li> <li>11. Підвищення відповідальності за бюджетно-податкові правопорушення.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Втрата контролю над значною частиною території через військову агресію з боку РФ з відповідними соціальними та економічними наслідками.</li> <li>2. Високий рівень залежності від міжнародних позик, зовнішньої політики й кон'юнктури ринку.</li> <li>3. Нарощування державного боргу, зниження боргової стійкості держави.</li> <li>4. Неефективна побудова податкової політики та корупційна складова, що сприяють підтримці окремих часто низькоконкурентних секторів економіки, посилюючи розвиток монополій, бізнес-структур тощо із низькою конкурентоспроможністю, що дестабілізує ринкові процеси та зменшує довіру держави в питанні оподаткування.</li> <li>5. Структура податків і зборів до державного та місцевого бюджету побудовано без урахування регіональних особливостей розвитку України, без урахування розшарування територіальних громад за доходами та капіталом.</li> <li>6. Значний адміністративний вплив, бюрократичні перешкоди, надмірне податкове навантаження на бізнес-структури спричиняє розвиток тіньового сектору економіки, зниження інвестиційної та підприємницької активності, відтік капіталу за кордон тощо.</li> <li>7. Неефективне регулювання соціально-економічного розвитку призводить до макроекономічних дисбалансів, що унеможливають економічне зростання, супроводжуються зростанням інфляції та девальвацією національної валюти.</li> <li>8. Відсутність аналізу соціально-економічних наслідків під час прийняття управлінських рішень.</li> <li>9. «Сліпе» застосування іноземного досвіду побудови податкової системи без урахування національних особливостей, воєнно-політичного та соціально-економічного становища країни.</li> </ol>

Продовження таблиці 1

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"><li>1. Зниження кількості податків та зборів.</li><li>2. Активізація масово-роз'яснювальних робіт щодо оподаткування з метою підвищення рівня податкової культури.</li><li>3. Формування моделі сервісного обслуговування в сфері оподаткування.</li><li>4. Встановлення гармонічного співвідношення з податковими системами інших країн.</li><li>5. Наявність формальних інституцій (нормативно-правове забезпечення).</li><li>6. Потенціал підготовки висококваліфікованих вітчизняних фахівців.</li><li>7. Зростання прозорості й публічності бюджетно-податкових процедур.</li><li>8. Постійне вдосконалення адміністративних податків і бюджетування на мезорівні.</li><li>9. Акумуляція значних фінансових ресурсів у бюджетах різного рівня.</li></ol>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Податкова політика цілком не сформована, а податкова система перебуває в процесі реформування, що порушує стабільність та ускладнює оцінювання ефективності заходів.</li><li>2. Недосконалість та суперечливість нормативно-правової бази, непослідовність у законодавчій сфері, можливість «подвійного трактування» податкового законодавства.</li><li>3. Недосконале макроекономічне планування, особливо щодо прогнозування обсягів податкових надходжень та нераціональне визначення видів та ставок податків і зборів.</li><li>4. Слабкість податкових стимулів для розвитку виробництва і підприємництва, залучення інвестицій і переходу економіки на інноваційний шлях на територіальному рівні.</li><li>5. Неефективність впровадження податкових інструментів для скорочення тіньового сектору економіки та легалізації бізнесу.</li><li>6. Наявність неформальних інституцій (звичаї, традиції, звички, соціальні норми поведінки), що формують несприятливе ставлення до податкової системи серед фізичних та юридичних осіб.</li><li>7. Нечітка система розподілу повноважень і функцій державних інститутів.</li><li>8. Нецільове використання фінансових ресурсів, закумуляованих у бюджетах місцевого рівня.</li><li>9. Соціально спрямований характер бюджетних видатків за умов макроекономічної та воєнно-політичної нестабільності.</li></ol>

*Джерело: складено автором*

Таким чином, окреслені зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на можливість реалізації податкової політики соціально-економічного розвитку територіальних громад, дозволяють сформулювати пріоритети її удосконалення за чотирьох напрямками, які залежать від стратегії використання можливостей та сильних сторін, а також подолання загроз й слабкостей. Відповідно, актуальність цього питання обумовлює перспективи подальших досліджень.

#### Список літератури

1. Alan Sarsby (2012). A Useful Guide to SWOT Analysis. Pansophix.Online, Edwalton, Nottingham, 57 p.

УДК 334.012.42

**Nechay O. O.**

Ph.D in Economics, docent,

Department of International Economic relations and marketing  
Zaporizhzhie Institute of Economics and Information Technologies

#### **GREEN BUSINESS AS THE MAIN ADVANTAGES IN MORDERN WORLD**

A sustainable business, or a green business, is an enterprise that has a minimal negative impact or potentially a positive effect on the global or local environment, community, society, or economy – a business that strives to meet the triple bottom line. They cluster under different groupings and the whole is sometimes referred to as „green capitalism” [1]. In general, a business is described as green if it matches the following four criteria: